

ZAMIGAJCIE RAZEM Z NAMI

I Dane szkoły:

Szkoła Podstawowa
z Oddziałami Dwujęzycznymi
im. A. Wł Niegolewskich w Opalenicy

II Informacje ogólne:

- Tytuł innowacji: „Zamigajcie razem z nami”
- Adresaci: klasy IIIc, Ib, Ie, 0c
- Autor innowacji: mgr Halina Gałkowska
- Miejsce realizacji: szkoła, dom rodzinny
- Czas trwania: X 2022 – V 2023

III Wstęp – uzasadnienie wprowadzenia innowacji

PJM - polski język migowy, to naturalny język Głuchych, Posiada własną gramatykę wizualno-przestrzenną. To dzięki układom dłoni, lokacji, ruchowi i sygnałom niemanualnym przekazywanym w przestrzeni możliwa jest komunikacja.

Początki PJM giną w zamierzchłej przeszłości. Datuje się on prawdopodobnie od chwili, kiedy dwóch głuchych postanowiło porozumieć się ze sobą za pomocą gestów i mimiki. Od tego czasu naturalny język migowy ewoluował i za jego pomocą można przekazać praktycznie wszystko.

Polski Język Migowy rozwijał się w sposób naturalny, a więc podobnie jak w naszych narodowych gwarach, istnieją w nim regionalizmy. Pewne wyrazy i zwroty inaczej zamiga głuchy na Pomorzu, a inaczej, np. na Dolnym Śląsku.

PJM jest słabo poznany. Przez wiele lat lekceważono go, traktując jako podrzędny w stosunku do języka werbalnego. Jeszcze nie tak dawno niesłyszącym dzieciom w szkołach wiązano ręce, aby nie mogły porozumiewać się miganiem. Zmuszano je do nauki mowy, co było dla nich bardzo trudne, bo - jak już powiedzieliśmy - polski język werbalny i migowy różnił się między sobą. Trzeba sobie uświadomić, że nasza ojczysta mowa dla osób niesłyszących jest językiem obcym.

Obecnie PJM w naszym kraju posługują się przede wszystkim osoby niesłyszące. Słyszących, którzy go znają, jest niewielu. A dla tych, którzy chcą się go uczyć, brakuje programów nauczania, materiałów dydaktycznych i pomocy naukowych. Nad pierwszymi materiałami

pracuje w Olsztynie dr Iwona Grzesiak, a w Warszawie zespół badawczy pod kierunkiem prof. Marka Świdzińskiego. Rzetelne opracowania są bardzo potrzebne, ponieważ PJM do tej pory nie został ujednolicony.

Mocno zakorzenionym w naszej świadomości mitem jest przekonanie, że istnieje jeden ogólnoswiatowy język migowy. To nieprawda. Istnieje wiele języków migowych, a obszary, na których są one używane, niekoniecznie pokrywają się z granicami państw i języków fonicznych. Głusi z różnych krajów mogą mieć problemy z porozumiewaniem się, choć i tak nie przysporzy im to tylu trudności, co osobom różnojęzycznym, posługującym się mową. Język migowy w znacznej części odzwierciedla rzeczy czy naśladuje czynności, a te - jak wiadomo - na całym świecie wyglądają podobnie.

PJM, jak każdy język foniczny, posiada własną historię, ulega zmianom, wpływa na postrzeganie świata. Polski Język Migowy jest językiem Głuchych Polaków. W innych krajach Głusi posługują się innymi językami migowymi np.: Amerykańskim Językiem Migowym (ASL = American Sign Language), Niemieckim Językiem Migowym, Hiszpańskim Językiem Migowym etc. Istnieje również międzynarodowy język migowy - International Signs - stworzony po to, aby głusi z całego świata mogli komunikować się ze sobą na arenie międzynarodowej.

Chciałabym aby moi uczniowie dostrzegli w osobach niepełnosprawnych ludzi, którzy również mają prawo do godnego życia, realizacji swych potrzeb, marzeń i pasji, ale przede wszystkim do komunikacji z innymi. Nauka języka migowego to nie tylko świetna zabawa dla ucznia, ale przede wszystkim wskazanie mu nowego, innego sposobu porozumiewania się pomiędzy ludźmi. Poprzez moją innowację wspierany zostanie wśród uczniów rozwój społeczny, system postrzegania, sprawności manualnych rąk i palców, zapamiętywania, logicznego myślenia oraz komunikacji interpersonalnej. Zastosowane będą różne formy i metody pracy po to, aby zajęcia były ciekawe i różnorodne. Prowadzone zajęcia umożliwią harmonijny rozwój na płaszczyźnie motorycznej, emocjonalnej, społecznej i intelektualnej. Rozwój kreatywnego myślenia, zapamiętywania, koordynacji wzrokowo-ruchowej, tolerancji, empatii, świadomości otaczającego nas świata, to tylko początek długiej listy korzyści, które niesie nauka języka migowego, a które są niezwykle ważne dla każdego dziecka.

W erze smartfonów i tabletów ważne jest, aby zwracać szczególną uwagę na ten aspekt. Dziecko często korzystające z nowych technologii, sięga po nie chętniej niż po kredkę czy nożyczki. To bezpośrednio przekłada się na zastyganie palców, nieumiejętną manipulację czy inne zaburzenia w rozwoju małych rączek. Wszelkie zajęcia paluszkowe są tu bez wątpienia świetną odpowiedzią. Ale czy nie ciekawiej będzie przy okazji poznać nowy język?

Poznając kolejne znaki polskiego języka migowego, dziecko mierzy się z koniecznością zapamiętania konkretnych układów dłoni i palców. Niektóre z nich są na tyle przypominające daną rzecz czy czynność, że nie sprawiają trudności nawet najmłodszym dzieciom. Inne zwroty wymagają sprytnego i kreatywnego skojarzenia. Dziecko może wymyślić je samodzielnie lub z pomocą nauczyciela. Nie ma tu błędnych skojarzeń, ważne jest by pomagało zapamiętać dane gesty. Takie szukanie skojarzeń jest dla dziecka świetną zabawą, która w konsekwencji wiąże się z przyjemną nauką. Dzięki temu dziecko nie tylko zapamiętuje nowe gesty, ale poznaje też nowy sposób uczenia się. Odblokowana kreatywność u dziecka, stymuluje wyobraźnię, nie ograniczając przy tym dziecięcych reakcji oraz czerpiąc z nich inspirację do działań.

Język migowy to nie tylko znaki migowe. Istotnym elementem gramatyki jest ruch ciała i mimika. Gdyby nie mimika, nie wiedzielibyśmy czy dane zdanie jest oznajmujące, pytające czy rozkazujące. Intonacja, która występuje w języku fonicznym, wyrażona jest ciałem i twarzą w języku migowym. Migając przepraszam z uśmiechniętą od ucha do ucha buzią, przekaz jest zaburzony. Każda mina i grymas mają tu bardzo duże znaczenie. Zadając pytanie ważne jest to czy brwi są podniesione wysoko do góry, czy zmarszczone ku dołowi. Tak specyfika wymaga świadomego i precyzyjnego działania. Dlatego na zajęciach dzieci zachęcane będą do zabawy z mimiką. Jest to kolejny aspekt wpływający na harmonijny rozwój małego dziecka. Język ciała potrafi zdradzić więcej niż komunikat, który nadajemy. Nieodłącznym jego elementem jest właśnie mimika. Takie ćwiczenia zawsze przynoszą ze sobą dużo radości.

Korzyści z wprowadzenia nauki języka migowego w szkole jeste wiele. Najważniejsze z nich to:

- otwieranie się na świat osób niepełnosprawnych,
- nauka tolerancji i empatii; dzieci nie boją się różnorodności, chętnie niesą pomoc i uśmiech; stają się także odważne i świadome otaczającego ich świata.
- dzięki ciągłej pracy rąk i palców, migające dziecko usprawnia motorykę małą, której prawidłowy rozwój ma bezpośredni wpływ na chwyt, pisanie i codzienne funkcjonowanie.
- konieczność zapamiętania nowych gestów, zachęca do kreatywnego i nieszablonowego myślenia; podczas poznawania kolejnych znaków migowych, rozwija się umiejętność kojarzenia, porównywania i przyswajania.
- ćwiczenia, zabawy i gry z językiem migowym zapewniają nieustanną pracę angażującą wzrok i ruch; umiejętność zsynchronizowania ruchów z tym co dostrzega oko jest niezbędne w codziennym życiu każdego człowieka.

IV Charakterystyka innowacji

Innowacja w dużej mierze będzie się opierała na interdyscyplinarnym projekcie pt. "Migowy dla dzieci", w którym biorą udział dzieci, nauczyciele, terapeuci i specjaliści. A wszystko to w duchu interdyscyplinarnego podejścia do edukacji. Zaproszeni do projektu eksperci proponują różnorodne zajęcia, które będą doskonałą okazją do wprowadzenia elementów języka migowego PJM. W ramach innowacji realizowane będą zadania przygotowane przez grupę ekspertów spośród 4 modułów.

Zajęcia te będą polegały na pokazaniu dzieciom sposobu porozumiewania się za pomocą gestów. Będzie to również nauka przez zabawę wybranych znaków języka migowego i alfabetu palcowego. Podczas zajęć uczniowie będą rozbudzali w sobie potrzebę integracji z osobami głuchymi.

V Cele kształcenia i wychowania

- Rozbudzenie wrażliwości i otwartości na osoby głuche.
- Propagowanie języka migowego, jako najbardziej naturalnego sposobu porozumiewania się osób, które nie słyszą
- Pobudzenie i rozwijanie wyobraźni dzieci
- Usprawnienie pracy rąk i ogólnej motoryki ciała, poprzez konieczność przekazywania znaków za pomocą gestów i zabawy ruchowe towarzyszące nauce języka migowego.

VI Metody i formy pracy:

W niniejszej innowacji zastosowane będą następujące **metody**:

- metoda pokazu – prezentująca,
- metoda ćwiczeniowa – utrwalająca,
- metoda programowa – z użyciem komputera (słownik języka migowego),
- pogadanka, rozmowa.

Ćwiczenia będą polegały na wielokrotnym wykonywaniu pewnych czynności, dla nabycia wprawy uzyskania coraz wyższej sprawności.

W ramach każdej jednostki lekcyjnej wprowadza się różnorodność

form pracy np.:

- praca ogólna,
- praca indywidualna,

- praca w grupach,
- praca w parach.

Środki dydaktyczne:

- tablica,
- etykiety,
- komputer i rzutnik,
- ilustracje,
- fotografie,
- słownik języka migowego

VII Przewidywane efekty:

Po realizacji programu dziecko:

- wie, że są na świecie osoby, które „mówią rękoma” i mają swój język zwany migowym,
- jest świadome potrzeby integracji osób zdrowych z niepełnosprawnymi,
- rozumie, że osoby z upośledzeniami słuchu są takimi samymi ludźmi jak wszyscy inni pełnosprawni i jest wrażliwe, otwarte na takich ludzi,
- ma świadomość potrzeby uczenia się języka migowego w celu komunikacji z ludźmi z problemami słuchowymi,
- zna alfabet palcowy i liczebniki języka migowego,
- zna podstawowe znaki i zwroty języka migowego,
- potrafi tworzyć proste oraz złożone zdania twierdzące i pytające z poznanych znaków,
- wie, jak wygląda słownik języka migowego i czym różni się od innych słowników.

VIII Sposoby ewaluacji:

- sprawozdania z realizacji kolejnych modułów
- ankieta dla rodziców

- ankieta dla uczniów